

gemeente
HEEZE-LEENDE

RAADSVOORSTEL

Collegevoorstel onder
verantwoordelijkheid van : wethouder A.H.P. Bosmans

Onderwerp : evaluatie privatisering sportvelden

Programma : Meedoen

Voorstelnummer : 18.02

Info bij afdelingshoofd : M. van der Lans
Telefoonnummer : 040-22 414 47
Emailadres : m.v.d.lans@heeze-leende.nl

Rondetafelgesprek : --
Opiniërende/Besluitvormende
raad : 22 januari 2018

Aan de raad,

Samenvatting

Op initiatief van de sportraad is er in 2017 een onderzoek uitgevoerd naar de privatisering van de buitensportvelden. Uit het onderzoek blijkt dat de privatisering een succes is. Zowel de betrokken verenigingen als de gemeente willen dan ook doorgaan met dit systeem.

Het doorgaan met de privatisering, het advies van de sportraad en de aanbevelingen ter verbetering van het systeem worden middels dit voorstel ter besluitvorming aan uw raad voorgelegd.

Inleiding

Vanaf de eeuwwisseling is er gesproken over privatisering van de buitensport accommodaties. Na een lang traject is er in 2007 garen op de klos gekomen. Er is toen een onderzoek uitgevoerd en uitgewerkt in een raadsvoorstel met verschillende scenario's. Dat heeft geleid tot twee raadsbesluiten, waarna met uitzondering van de hockeyvelden in Heeze en de tennisbanen in Sterksel, alle buitensportvelden zijn geprivatiseerd. De geprivatiseerde verenigingen hebben een bruikleenovereenkomst gesloten met de gemeente tot 30 juni 2019, met daarin de afspraak dat in het 9^e jaar (2018) over verlenging van die overeenkomsten wordt gesproken.

De Sportraad Heeze Leende Sterksel, als vertegenwoordiger van de betrokken verenigingen, heeft de gemeente gevraagd om eerder met de verlenging aan de slag te gaan. De reden hiervoor is dat duidelijkheid over voortzetting van de privatisering erg belangrijk is voor de continuïteit van de buitensportverenigingen. In goed overleg heeft de gemeente dan ook besloten het onderzoek naar het voortzetten van de privatisering in 2017 al uit te voeren.

Het onderzoek is als bijlage integraal onderdeel van het nu voorliggend raadsvoorstel. Dat heeft geleid tot een onderzoek met heldere conclusies en aanbevelingen, dat als bijlage is toegevoegd. Belangrijk om aan te merken is dat dit onderzoek alleen betrekking heeft op de privatisering van de velden en nadrukkelijk niet op de erfpachtovereenkomsten voor de gebouwen.

De sportraad heeft mede het onderzoek begeleid en op 23 november 2017 besproken met hun leden.

De bedoeling van dit stuk is om uw Raad een voorstel te doen om de privatisering van de buitensportvelden voort te zetten op basis van de huidige kaders. Op basis van de conclusies en aanbevelingen zullen we de huidige MOP's herijken, mocht hieruit naar voren komen dat deze

(deels) niet passen binnen de huidige kaders van de lopende contracten, dan leggen we dit op-nieuw aan uw Raad voor. Belangrijk voor nu is om de voorwaarde te scheppen dat op basis van de evaluatie de huidige werkwijze in principe wordt voortgezet. Achtereenvolgens worden in de conclusies en aanbevelingen uit het onderzoek en weergegeven, waarna een eindconclusie wordt besproken en een voorstel wordt gedaan.

Eerdere besluitvorming

- Raadsbesluit 22 september 2008 om in te stemmen met de uitvoering van de meerjaren-onderhoudsplanung (MOP) en om de eenmalige investeringen en de MOP op te nemen in de begroting. Deze
- Raadsbesluit 15 december 2008 tot privatisering van de buitensportvelden, m.u.v. de Hockeyvelden en de tennisbanen in Sterksel.

Alternatieven en argumenten

De privatisering van de buitensportvelden is een schot in de roos. Alle betrokken partijen zijn tevreden en willen doorgaan. De verenigingen nemen hun eigen verantwoordelijkheid en zijn slagvaardiger bij onderhoud. De gemeente bespaart op ambtelijke uren en behaalt zo een kostenvoordeel.

Voorgesteld wordt dan ook te laten stemmen met de conclusies en de aanbevelingen uit het onderzoek en door te gaan met de privatisering, mits het past binnen de huidige kaders.

De huidige kaders zijn samengevat:

- De bij privatisering overgedragen soort veld of baan
- Maximaal het bij de privatisering overgedragen aantal velden
- Beschikbare budget

Past een verlengingsovereenkomst binnen deze kaders, dan wordt die aan het College voorgelegd ter verlenging. Lukt dat niet, dan zal er een apart voorstel aan uw Raad moeten volgen omdat er dan afgeweken wordt van de begroting.

Door ontwikkelingen en trends in de samenleving en bij sport is het onvermijdelijk dat er wensen ontstaan, die afwijken van wat de bestaande accommodatie biedt. Een vereniging kan groeien en een sport kan veranderen.

Er is behoefte om voor die wensen een proces af te spreken, zodat een vereniging weet wat ze moeten doen als ze een wens hebben en wat er moet gebeuren om een antwoord te krijgen op die wens. Voorgesteld wordt om de portefeuillehouder samen met de sportraad een doelmatig proces te laten vaststellen. Invulling van de nieuwe wensen vallen buiten het kader van verlenging van privatisering van de buitensportvelden en zullen apart ter besluitvorming aan college of raad worden voorgelegd. Ponyclub de Doorzettertjes kan, evenals andere verenigingen, via dat proces hun wens bij de gemeente neerleggen.

Onderstaand nemen we u mee in de belangrijkste conclusies en aanbevelingen in het rapport en de reactie hiervan van de sportraad.

Onderzoek

Het eindrapport evaluatie privatisering buitensport is als bijlage 1 toegevoegd aan dit voorstel, om het leesbaar te houden zijn de conclusies en aanbevelingen hieronder overgenomen.

Conclusies onderzoek

Het doel van het onderzoek was mede het beantwoorden van de vraag of de doelstellingen zoals deze 8-10 jaar geleden zijn gekozen zijn behaald, dat staat bij punt 1. Bij punt 2 zijn de succesfactoren benoemd, bij 3 de wens om wel of niet door te gaan.

1. IN HOEVERRE ZIJN DE DOELSTELLINGEN VAN DE PRIVATISERING BEHAALD, ZOALS DESTIJD BEOOGD?

- We concluderen dat de doelen die 10 jaar gelden zijn gesteld, ook zijn behaald

+	Financieel voordeel gemeente	1 fte bij de gemeente minder
++	Financieel voordeel vereniging	Onderhoudsbijdrage is ruimer dan de verenigings-uitgaven
++	Eigen baas vereniging/zelfbeschikking en snelheid van handelen	Verenigingen bepalen zelf en kunnen direct handelen.
+	Betere of behouden kwaliteit, duurzame instandhouding	Kwaliteit wordt jaarlijks objectief vastgesteld en is in orde. Verenigingen zijn meer tevreden na privatisering.
++	Meer participatie/betrokkenheid van de gebruikers	Na privatisering zijn meer vrijwilligers actief bij het onderhoud van de accommodatie.

2. WAT ZIJN DE SUCCES- EN FAALFACTOREN HIERBIJ?

DE BELANGRIJKSTE SUCCESFACTOREN VOOR HET BEREIKEN VAN DE DOELSTELLINGEN ZIJN:

- Een actieve groep vrijwilligers in de vereniging;
- Voldoende budget vanuit de gemeente;
- Jaarlijkse indexering;
- Jaarlijkse schouw en laatste 25% uitbetaling na positieve beoordeling;
- Mentaliteit (gezond verstand/nuchter/aanpakken);
- (Incidenteel) Cultuur technische kennis die aanwezig is in de vereniging.

3. IN HOEVERRE IS CONTINUERING OF AANPASSING VAN DE HUIDIGE SITUATIE WENSELIJK; WAT WILLEN DE BETROKKEN PARTIJEN?

De betrokken verenigingen én de gemeente (ambtelijke organisatie) zijn voorstander van continuering van de privatisering. De twee verenigingen met een huur-relatie willen ook die huur-relatie willen voortzetten.

Aanbevelingen onderzoek

Zoals te verwachten zijn er na 8 jaar ook een aantal punten waarop verbeteringen mogelijk zijn, zowel voor de verenigingen als voor de gemeente. Die punten zijn hier volledig overgenomen, omdat dit belangrijk is voor een heldere besluitvorming

1. Actief werken met een MJOP

In 2007 zijn voor de privatisering de accommodaties geschouwd (beoordeeld) en op basis daarvan is een meerjarenonderhoudsplan (MJOP) per vereniging opgesteld. Op basis van het onderhoudsplan wordt de onderhoudsbijdrage uitgekeerd. Deze onderhoudsbijdrage is een gemiddelde over 10 jaar en in dat bedrag zit ook een dekking voor renovaties naast het jaarlijkse onderhoud (mits sprake is van renovaties gedurende die 10 jaar). Het blijkt dat deze MJOP niet bij alle verenigingen bekend is en dat zou wel wenselijk zijn. Een MJOP is een werkend instrument en geen statisch instrument. Dat betekent niet dat er iedere paar jaar door een derde een nieuw MJOP moet worden opgesteld, maar men past de onderhouds- en investeringsplanning aan op basis van de laatste inzichten. Dat kan in overleg met de aannemer die het reguliere onderhoud uitvoert, KIWA-ISA Sport en de onderhoudscommissie van de vereniging. Op dit moment werken de verenigingen met grasvelden niet met een actueel MJOP en dat is wel wenselijk. De verenigingsbesturen moeten ook bekend zijn met de MJOP.

2. Reserveren voor grotere uitgaven / oppassen met besteden middelen voor andere zaken

Bij de velden van de voetbalverenigingen waren in het MJOP van 2008 toplaagrenovaties opgenomen.

Bij geen van de verenigingen zijn topaagrenovaties uitgevoerd. Een topaagrenovatie wordt gemiddeld eens per 15-20 jaar uitgevoerd. Maar het is geen wet van Meden en Perzen. Er zijn sportvelden die op goede zandgrond en bij goed jaarlijks onderhoud wel 30-40 jaar zonder topaagrenovaties uitkunnen. Dat de verenigingen geen topaagrenovaties hebben laten uitvoeren, is een eigen keuze. Het is wel belangrijk dat de verenigingen zich meer bewust zijn van een risico en dat men een reserve opbouwt, waarmee men topaagrenovaties kan uitvoeren.

Het benutten van een deel van het onderhoudsbudget ter financiering van kunstgras, zouden we ten zeerste afraden. In de exploitatie (kapitaallasten en onderhoud) is een kunstgrasveld bijna 3x zo duur als een natuurgrasveld. Besteding van een deel van de onderhoudsbijdrage aan kunstgras, betekent dat vroeg of laat er geen middelen meer zijn voor renovaties van natuurgrasvelden. En in 10 jaar is een topaag van een kunstgrasveld aan vervanging toe (wederom € 200.000 exclusief btw). Voor een verbijzondering van de verschillen in exploitatiekosten tussen een natuurgrasveld en een kunstgrasveld verwijzen we naar bijlage 2.

3. Uniforme afspraken over verantwoording en minimale reserve

In 2008/2009 is wel afgesproken om jaarlijks de besteding van het onderhoud te verantwoorden aan de gemeente, maar de wijze waarop is niet vastgelegd. Dat betekent dat de verenigingen dit naar eigen inzicht invullen.

We adviseren de volgende zaken jaarlijks te verantwoorden:

Een verantwoording van de gemaakte kosten in het betreffende boekjaar en een motivatie indien van het MJOP wordt afgeweken. In feite is dit een onderdeel van de winst en verliesrekening. Een afschrift/kopie van de balans met op de balans een post reservering onderhoud velden/banen.

Een afzonderlijke balanspost 'reservering onderhoud velden/banen' is wenselijk en dus niet een verzamelpost voor de accommodatie (kantine, kleedlokalen, velden, banen).

4. MJOP actualiseren/eenheidsprijzenijken/valideren

We adviseren het MJOP bij te stellen voor de komende 10 jaar en een nieuwe onderhoudsvergoeding vast te stellen. In het MJOP dienen de eenheidsprijzen te worden geactualiseerd. De bedragen voor renovaties kunnen mogelijk naar beneden worden bijgesteld, ter beoordeling door een onafhankelijke deskundig bureau.

Bij het vaststellen van de vergoedingen moet rekening worden gehouden met eventueel uitgestelde renovaties waar wel een vergoeding voor is ontvangen.

5. Beleid gemeente indien baansoort/type veld verandert

Het MJOP en de onderhoudsbijdrage is gebaseerd op het type veld/de baansoort in 2007/2008. Het beleid van de gemeente is dat wanneer de vereniging kiest (of heeft gekozen) voor een duurdere baansoort qua onderhoud/exploitatie, de meerkosten voor de vereniging zijn.

6. Beleid gemeente indien behoefte afneemt: wat vergoed je

De privatisering van de buitensport in Heeze-Leende gaat gepaard met een reële onderhoudsbijdrage (wekelijks/jaarlijks onderhoud en renovaties). Vanuit een verantwoorde besteding van gemeenschapsmiddelen kiest de gemeente om de vergoeding in principe af te stemmen op de behoefte (zoals vastgesteld op basis van planningsnormen en richtlijnen van NOC*NSF). Lokale omstandigheden worden daarbij meegenomen. Bij DOSL liggen er twee velden uit door engelingen. Bij tennis is het gebruikelijk om de behoefte af te ronden naar een blokje van 2 banen. De behoefte aan 1 baan (TV Heerlijkheid) wordt dan 2 banen.

7. Diverse tips voor verenigingen

Vergrijzing/consumentisme: actief persoonlijk vrijwilligersbeleid

Een van de succesfactoren voor de privatisering is de aanwezigheid van vrijwilligers binnen de verenigingen. Diverse verenigingen maken zich wel zorgen of in de toekomst dezelfde groep vrijwilligers beschikbaar is. De binding met de vereniging zoals die vroeger gold, wordt minder. Landelijk staat het thema vrijwilligers in de sportvereniging hoog op de agenda. Onderzoeksinstellingen geven aan dat het aantal vrijwilligers dat actief is in de sport niet minder is, maar de

bereidheid om veel uren te maken neemt wel af (bestuur/commissie/leiding/training). Om te zorgen voor voldoende vrijwilligers zullen verenigingen veel actiever vrijwilligersbeleid moet voeren. Het voert te ver om hier uitgebreid op in te gaan, maar het is wel van belang hier voortdurend aandacht aan te besteden (kleinere taken/opsplitsen van functies, zorgen voor een goede sfeer, actief contact met leden en persoonlijke benadering, indien mogelijk aanstellen van een vrijwilliger coördinator, begeleiden/inwerken, waarderen...).

Overdracht afspraken/beleid bij bestuurswisselingen

De meeste afspraken met de verenigingen zijn gemaakt in 2009. Het is niet vreemd dat de huidige bestuursleden niet betrokken waren bij de afspraken. Het vastleggen van afspraken, dossiervorming en overdracht zijn belangrijk voor de continuïteit.

Wie mag uitgaven doen: 4 ogenbeleid

Met de privatisering wordt jaarlijks een aanzienlijk bedrag uitgekeerd aan de verenigingen. Het bewaken van wie uitgaven mag doen binnen een vereniging, is geen overbodige luxe. Dat kan bijvoorbeeld met een zogenaamd vier ogen principe (minimaal 2 personen die betrokken zijn bij het verrichten van betalingen).

Omgaan met plagen/calamiteiten

DOSL heeft een aantal jaar nu last van engerlingen. Dergelijke plagen vragen specifieke kennis en aanpak, omdat het euvel in augustus/september optreedt, maar de bestrijding eerder (doorgaans juli) moet plaatsvinden. We adviseren om bij plagen en calamiteiten alert te zijn op het inschakelen van specialisten.

Advies Sportraad

Het advies van de sportraad staat hieronder, het integrale advies is als bijlage 2 toegevoegd aan dit voorstel.

De sportraad adviseert:

- de conclusies en aanbevelingen uit het rapport over te nemen
- De privatisering voort te zetten met voldoende financiële middelen op basis van een herijkt MJOP
- een procesafpraak te maken voor nieuwe wensen
- een 10e vereniging (Ponyclub De Doorzettertjes) toe te voegen en met hen het gesprek over de voorwaarden voor toetreding

Risico's

Er kleven weinig risico's aan dit voorstel, het is een voortzetting van bestaand beleid, met bestaande risico's. Het voornaamste risico loopt de gemeente als een vereniging failliet gaat en de velden slecht achterlaat. Dat risico wordt als laag ingeschat.

Financiën

De huidige financiële kaders zijn jaarlijks opgenomen in de begroting, inclusief bijbehorende indexering. Voorgesteld wordt om de privatisering binnen de bestaande financiële kaders voort te zetten. Voor zover in te schatten is er nu geen extra geld nodig. Mocht dat na herziening anders zijn, dan volgt er eerst een voorstel aan uw Raad, zoals opgenomen in onderstaand stappenplan.

Bij het systeem van privatisering ontvangt een vereniging jaarlijks een MOP/MJOP-bijdrage van de gemeente voor onderhoud van de velden. Dat bedrag is gebaseerd op het type veld dat voor die sport minimaal nodig is, maal het aantal velden van de vereniging. Het aantal velden dat een vereniging nodig heeft is destijds bepaald op basis van de behoefte in 2007/2008. In ruil voor dat bedrag doet de vereniging zelf al het onderhoud. Met uitzondering van HV SPLido, is dat inclusief vervanging van de velden/banen.

Driekwart van de MOP-bijdrage wordt jaarlijks rond februari uitbetaald. Het vierde kwart volgt na goedkeuring van de velden/banen en onderhoud door een onafhankelijke derde en het overleggen van een reserveringsoverzicht voor groot onderhoud in het najaar. Tot nu toe zijn de velden en overzichten altijd goedgekeurd.

Deze tabel geeft inzicht in de betrokken verenigingen, aantallen velden en banen en de MOP-bijdrages en huurbedragen zoals deze binnen de begroting 2018-2021 zijn opgenomen

		Geprivatiseerd	aantal velden/banen	MOP Bijdrage				
				2017	2018	2019	2020	2021
65020000	438043	Tv Heeze*	12,5	13.729	13.866	14.005	14.145	14.286
65020300	438040	RKSV Heeze	5,5	59.559	60.155	60.757	61.365	61.979
65020300	438041	KV Eymerick	2	10.923	11.032	11.142	11.253	11.366
65020400	438040	DOSL Leende	4,4	48.716	49.203	49.695	50.192	50.694
65020400	438043	TC Leende	6	6.992	7.062	7.133	7.204	7.276
65020500	438040	RKSV Sterksel	2,3	30.022	30.322	30.625	30.931	31.240
		HV LIDO**	2					
* alleen de buitenbanen, binnenbanen valle onder een stichting die geen MOP ontvangt								
** Lido ontvangt geen MOP, vervanging van de velden is vanwege de duurzaamheid van het materiaal (asfalt) voor kosten van de gemeente								
		Hurende vereniging	aantal velden/banen	Huurinkomst				
				2017	2018	2019	2020	2021
65020300	360000	Hockeyclub Heeze	2	15.768-	15.926-	16.085-	16.246-	16.408-
65020500	360000	TV De Heerlijkheid	2	4.435-	4.479-	4.524-	4.569-	4.615-

Communicatie

De sportraad en de voorzitters van de betrokken verenigingen worden schriftelijk op de hoogte gebracht van het besluit. Daarna volgt een informatieavond over het vervolg van het traject.

Voorstel

1. kennis te nemen van de conclusies en aanbevelingen uit het eindrapport evaluatie privatisering buitensport en deze conclusies en aanbevelingen over te nemen
2. In te stemmen met de verlenging van de huidige gebruikersovereenkomsten door het College met de reeds geprivatiseerde verenigingen mits ze passen binnen de huidige financiële en beleidskaders
3. In de periode januari-juni 2018 de MOP's te herijken en de gevolgen hiervan op te nemen binnen de nieuw te sluiten gebruikersovereenkomsten
4. Indien de herijking van de MOP's leidt tot een noodzakelijke aanpassing van het financiële kader hierover eerst opnieuw besluitvorming plaatsvindt alvorens de gebruikersovereenkomst feitelijk wordt verlengd.
5. De portefeuillehouder sport een procesafspraken 'nieuwe wensen' te laten opstellen in samenspraak met de sportraad.

Heeze-Leende, 12 december 2017

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN HEEZE-LEENDE,

de secretaris,

de burgemeester,

mw. drs. P.M.M.H. Hurkmans

P.J.J. Verhoeven